

Ott lobog ezekben a történetekben a szabaságszeretet, az emberszeretet olthatatlan lángja. Ott lobog a szenvedély, amely nélkül nagy tetteket végrehajtani és győzni nem lehet. A harcos és győzni tudó igazi kommunista embert állítja elénk ebben a látszólag igénytelen formában German. — Legfeljebb az lehetne kifogásolni valónk a könyvvel kapcsolatban, hogy a második rész minden szépsége ellenére is, sokkal szegényebb az elsőnél. Azt a látszatot kelti ez, mintha Dzerzsinszkij életének legfőbb szakasza a győzelem előttre esne s mintha utána egy szintelenebb, eseménytelenebb élet következett volna. Pedig éppen a megírt történetek bizonyítják, hogy Dzerzsinszkij élete és harca az Októberi Forradalom után bontakozott ki igazi nagyságában.

SERES JÓZSEF

LÖDI FERENC: IGY AKAROM

(*Versek. Franklin.*)

Egy szegedi ifjúmunkás útja az esztergapadtól a szakérettségis kollégiumig — ez Lódi Ferenc életének döntő szakasza. S közben a költővé formálódás meglepően eredményes, felfelé ívelő pályája.

Az ifjúmunkás első élményei a műhelyben, a Rákosi-híd kemény szegecselési munkája, népi demokráciánk eredményeinek költői tudatosulása a formakeresés rövid periódusán keresztül 1950 nyarára verskötetté érlelte a fejlődőképes s mindenütt a Párt irányító szeretetére és támogatására érdemes ifjú gazdag s harcolni tudó belső világának, meggyőződésének és az igazságba vetett hifének ereje. A Tiszatáj írói munkaközösségének termő talajába egészséges mag hullt: a másféléven át tartó rendszeres ideológiai és szakmai nevelés eredménye nem maradhatott el: Lódi Ferenc, a költő hangja egyre biztosabban s ércesebben csendült, míg eljutott a „Szeged“ig, egy nagyszabásu elbeszélő költemény önmagában is nagy felkészültséget igénylő, — a mult sötét világát maró keserőséggel ábrázoló s a jelen biztató eredményein át a boldog jövő képét megrajzoló — kiváló teljesítményig! Ez a vers a Délmagyarország hasábjain keresztül a szegedi dolgozó tömegekben olyan visszhangot keltett, amely példátlan az elmúlt évek történetében. Egykori munkatársak meghatódott hangú dicsérő sorai mellett az ifjúság lelkesítő elismerése bizonyítja, hogy Lódi Ferenc az új, szocialista lírának egyik legizmosabb tehetsége s ígérete lett. — A költő feladatát azt hisszük, kitűnően oldotta meg: szavainak hiteles élményfedezete, az új ábrázolásmód, viszonya a munkához s népi demokráciánk nagy eredményeihez megnyitotta számára a fejlődés biztos perspektíváját. Verseivel felzárkózik a mindennapi események mögé: kötetének egy-egy fejezete — fontos állomás szocializmust építő országunknak. Vajjon mi más lehet a szocialista költő feladata? Megénekelni épülő gyáraink boldog életét, a Szovjetunió baráti támogatását és kemény harcainak nálunk is megmutatkozó eredményeit,

a békehare fokozódásának legsürgetőbb feladatát s a munka dícséretét!

Igy akarom — hirdeti kötetének címe Lódi Ferenc költői vállalását. Valóban: így kell akarni az új élet, a szocialista jövő nagyszerű ígérését a biztató jelenen keresztül, a boldog megvalósulás hitével. Így kell akarni a valóságot s így is kell ábrázolni azt.

„Munkáddal mérlek s én így szeretlek.
Mert velünk már az egyetemig érnek
A zúgó gyárak s a messzi tanyák.
Te orvos leszel s reád nevetgélnek
Teltarcú gyerekek, terhes anyák.“

Verseinek öntudatos hangja sejteteni engedi: az út, amelyre lépett az egyetlen helyes út, mely a nép felé vezet. Nyelvének egyszerű, ízes magyarsága, a közvetlen, nemes stílus a nép költőjévé kell, hogy avassa. És e kötet verseivel bizonyítja a költő: megérett erre a szép feladatra.

„Kék szemed a falut bátran hozta el,
S oly közel vagy hozzám, mint a gyár
A szívemhez, mely bennem muzsikál
Olajsalogató új gépeivel...“

Lódi Ferencben a költői téma egy lett az épülő élet ragyogó színeivel. Nem magának s magáért énekel, mert tudja, hogy tettekkel tartozik korunk költője az építést elősegíteni, előrendíteni. S legtöbb verse valóban harcok kiállás, bizonyítható tett: egy-egy téglát az új életünk hatalmas és sürgető építéséhez. Egyéni hangja nem az eredetieskedő, a minden áron újat akaró próbálkozásé. Lódi Ferenc — úgy érezzük — túljutott már a próbálkozás idején. Ezt bizonyítja az a versforma, amely sajátja már s amelyben alig találunk mesterkelt sorokat, rim-erőltetettséget. Könnyen versel, mert a költő belső hangja tiszta, kiegyensúlyozott. Mert tisztában van népünk legfontosabb, életbevágó problémáival, mert saját feladatának érzi népi demokráciánk legapróbb feladatát — a legnagyobbakig.

Erényei mellett a kötet konkrét hibája az itt-ott még felbukkanó formalista hang, melynek káros hatása Lódi szerelmi lírájában lelhető fel. A fölösleges hasonlatok s oda nem való végek zavarják az olvasót. A könnyed verselés kedvéért azonban reméljük, nem fog elsikkadni a szocialista tartalom következő verseiben.

Mindent összevetve az „Igy akarom“ harcok dokumentum. S hogy az lehetett, mutatja: szerzője megértette népünk hívó szavát s ismeri Pártunk útmutatásait, melyek a szocialista líra előfeltételeit nálunk is megteremtik. Lódi Ferenc versei az állandó építő kritika légkörében termettek: ha költői fejlődésének további szakaszán is felismeri ennek szükségességét, munkatársai — és szocialista líránk — nem fognak csalódni benne.

ERTSEY PÉTER